

CD

- *partiet i centrum*

CentrumDemokraterne

CD — partiet i centrum

er udarbejdet af Erhard Jacobsen

Udgivet af
CENTRUM-DEMOKRATERNES LANDSORGANISATION
Vesterbrogade 62³
1620 København V.
Telefon 31 23 71 15

2. reviderede udgave, juli 1989
oplag 2.000
udgivet af CD's landsorganisation

Tryk: A. Stephansen, Sorø

Partiet CENTRUM-DEMOKRATERNE — i daglig tale omtalt som CD — er et forholdsvis nyt parti, stiftet i november 1973.

	Stemmetal	Mandattal
1973	236 784	14
1975	66 316	4
1977	200 347	11
1979	102 132	6
1981	258 522	15
1984	154 553	8
1987	161 070	9
1988	155 464	9

Partiet er altså et af folketingets mindste partier. Mange vælgere er nok tilbøjelige til at undervurdere de små partiers betydning, ja mange vil endog mene, at disse partier skader den politiske udvikling. Studerer man vor nyere politiske historie, når man snarere til det modsatte resultat. Når der kun var få partier i tinget, har samarbejdsklimaet været dårligt — »blokpolitik« har man kaldt det. Derimod har tilstedeværelsen af mange små partier fremmet kompromis- og samarbejdsvilje i folketinget.

Det lille parti med den store virkning

Dannelsen af partiet Centrum-Demokraterne var i høj grad udtryk for en protest mod den ideologiske blokpolitik i slutningen af 60'erne. På den ene side VKR (Venstre, Konservative og Radikale), på den anden side S, SF (Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti). Blokpolitiske manøvrer tog i den periode livet af alt fornuftigt politisk samarbejde. Denne baggrund for CD's opståen har præget partiets politik lige siden. For CD blev det i meget høj grad afgørende, hvad der rent praktisk kan skabes af politik i Danmark — altså ikke fabuleringen om teoretiske muligheder, men en praktisk samarbejdsindsats. CD har så at sige levet under nødvendighedens lov — den politiske nødvendighed og den økonomiske nødvendighed.

Det er for tidligt at skrive partiets historie, vi agter at leve mange år endnu; men engang vil CD nok få det prædikat, at sjældent har et parti med så få mandater haft så afgørende indflydelse på, om regeringer skulle dannes, blive siddende, eller gå af. CD har ikke haft magt, men indflydelse ved at lægge vort lod i vægtskålen og dreje dansk politik i den retning, som vi gerne ville have det.

Uden CD's støtte havde Hartling ikke kunnet danne sin Venstreregering i 1973. Uden CD's støtte havde Anker Jørgensen ikke kunnet regere i 5-6 år — og andre muligheder havde heller ikke foreligget. Uden CD's støtte havde regeringen af Venstre og Socialdemokratiet næppe klaret sig gennem to år, og uden CD's store fremgang i 1981 fra 6 mandater til 15 mandater havde der ikke været grundlag for at danne Firkløverregeringen.

Men hvad står CD da for?

»Det er noget med biler og parcelhuse — og så noget med Danmarks Radio og Folkeskolen«.

Sådan vil mange nok mene om CD. Den politiske debat lider ofte megen overlast på grund af, at politiske slagord spiller en dominerende rolle. Det har ikke mindst CD's synspunkter måttet lide under. »Kanin« er det lidet originale udtryk, som politiske modstandere har anvendt for at nedgøre de synspunkter, som de ikke kan finde fornuftsargumenter imod.

»Kanin« sagde man om CD's ihærdige kritik af den nye folkeskolelovs virkninger. »Kanin« sagde man om CD's utrættelige kamp mod politisk indoktrinering af Danmarks Radio. »Kanin« sagde man om CD's protest imod, at præster benyttede prædikestolen til politisk propaganda.

Vide kredse gentager i dag den kritik, som CD fremsatte imod folkeskolens nye pædagogiske linie. Endnu flere kritikere findes der i dag over for Danmarks Radios politisk farvede udsendelser, og »Præstediskussionen« varede i næsten et halvt år med hundrede af deltagere i læserbreve i alle landets aviser — og er for øvrigt ikke forbi endnu.

Alene disse eksempler er bevis for, at CD gang på gang har fingeren på pulsen og før andre partier har peget på problemer af afgørende betydning. Men på en lang række andre områder har CD også taget initiativer, som i begyndelsen var lidet påagtede eller måske direkte mødte modstand og afvisning, men som med tiden er kommet til at indtage en væsentlig plads i den offentlige debat.

Ikke ideologi, men sund fornuft

Man vil forgæves søge at få CD placeret i det almindelige ideologiske mønster. Spørger man os: Er I socialister? er svaret nej. Spørger man: Er I anti-socialister? er svaret ligeledes nej. Nå, vil man sige, så er I altså liberalister. Også her er svaret nej. Og vi er heller ikke anti-liberalister. For CD er det sagen, der spiller en rolle, ikke den ideologiske baggrund. Et forslag er ikke godt eller dårligt, fordi det kommer fra en socialist. Det er ikke ideologi, men sund fornuft og hensyn til retfærdighed, der må være afgørende for forslaget's anvendelighed. Det har altid været CD's opfattelse, at partierne bedst kan tjene landets interesser, når de er i stand til at glemme, hvad der står i deres parti programmer, og hvad deres ideologiske oldefædre skrev for 100 eller 150 år siden.

CD lægger afgørende vægt på den form for parlamentarisme, som vor grundlov foreskriver, nemlig at politiske partier skal gå foran, ikke rende i hælene på vælgerne. Det hedder i grundlovens § 56:

Folketingsmedlemmerne er ene bundet ved deres overbevisning og ikke ved nogen forskrift af deres vælgere.

Det har CD prøvet at leve op til i praksis. Ofte har CD fremført upopulære synspunkter og har i praksis deltaget i næsten alle upopulære regeringsindgreb. Ved denne holdning har CD ofte bragt sig i modsætning til modebevægelser og stemningsbølger i befolkningen.

En politisk leder skal ikke være en person, der render rundt og leder efter noget, han kan samle stemmer på. Den politiske leder og det politiske parti skal gå i spidsen og sige: »Her står vi, vi ønsker at gå denne vej. Vil I med? Så stem på os, hvis ikke, na ja — så må I stemme på andre.«

CD vil bevare velfærdssamfundet

CD har aldrig lovet generel skattelettelse; men CD har ivret imod, at man benyttede beskatningen til at gennemføre ideologiske ønsker. F. eks. at man af misforstået ligheds-sværmeri eller af ren og skær misundelse ligefrem forfulgte personer med høj indkomst eller formue. Ligeledes, at man forfulgte personer med parcelhus, fritidshus eller bil, fordi man ganske fejlagtigt antog, at sådanne personer måtte være rige — blot fordi de havde hus eller bil.

CD har kraftigt bekæmpet Socialdemokratiet og det Radikale Venstres kampagne mod såkaldt »arbejdsfri indkomst«, eller »samfundsskabte værdier«. Enhver, som har prøvet at skaffe og bevare et parcelhus, ved, at det absolut ikke er »arbejdsfrit«. Og den stigning i værdi, som følger med den almindelige udvikling i købekraften, betyder ingen indtægt for parcelhusejeren. Den, der sælger et hus med fortjeneste, skal jo som oftest købe et andet hus, som er stedet lige så meget i pris som det solgte — altså ingen fordel for parcelhusejeren.

For CD er »den offentlige sektor« hverken noget ondt eller noget godt i sig selv. CD erkender betydningen af, at privatøkonomiens krav om økonomisering respekteres — også i den offentlige sektor. Man skal altså påse, at den økonomiske grundsætning overholdes: at man søger at opnå et givet resultat med færrest mulige midler, altså færrest mulige arbejdere, maskiner m.v.

Men på den anden side mener CD, at gratis sygehjælp på hospitalet, gratis skole og uddannelse, en sikret alderdomsforsørgelse, er krav, som langt de fleste vil skrive under på. Og så må man betale, hvad det koster. Tillige finder CD, at de offentligt ansatte må have tryghed og inspiration i deres arbejde.

På den baggrund har CD aldrig afvist, at en ret høj beskatning er nødvendig. Et stigende antal ældre personer i vort samfund må nødvendigvis medføre stadigt stigende udgifter til pension og pleje. Ønsker man øgede krav til sundhedspleje, hospitalsvæsen m.v. og øgede krav til uddannelse af børn og unge, må det på samme måde bevirke, at udgifterne er i stadig stigen.

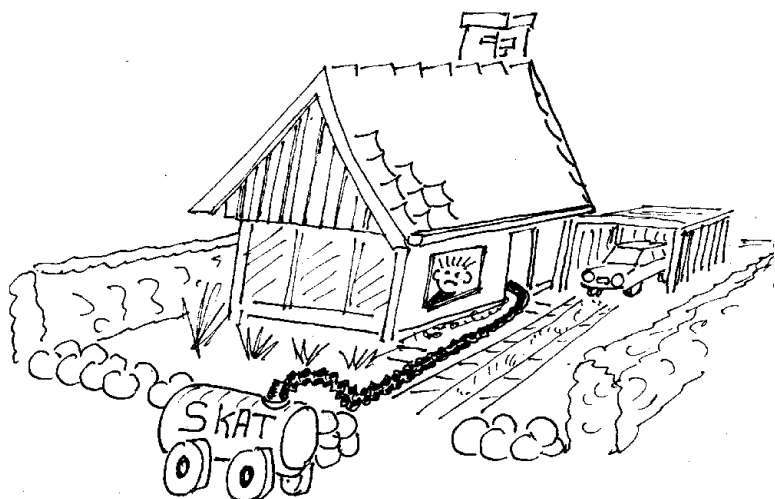
»Fæle kapitalister«

Med udgangspunkt i en banal lighedsfilosofi er der i den politiske debat skabt en myte om at »lade de rige betale«.

Ved mange lejligheder har CD fremført det synspunkt, at det er en ærlig sag at tjene penge, at blive rig, at have formue, at besidde noget o.s.v. Venstrefløjens angreb på det bestående samfund indeholder hån og smædeord over for selvstændige erhvervsdrivende, store som små. Ringegående taler man om kapitalister og profitmagere. »Profit« bruges som et skældsord, medens det reelt jo blot er udtryk for den betaling, som folk opnår for deres indsats af arbejde, initiativ og risikotagning i erhvervslivet. Sådanne angreb virker især urimelige i et land som Danmark, hvor vi kun har få store virksomheder. Danske »kapitalister« består hovedsageligt af personer, der driver en virksomhed med mindre end 5 ansatte.

Kan man »lade de rige betale«

Jagten på de såkaldt rige sætter ind i bølger. Der er god grund til at råbe vagt i gevær over for sådanne stemninger. Først og sidst skal det fastslås, at det er helt urealistisk at tro, at man kan løse noget samfundsproblem ved blot at tage fra »de rige«. Skal man f.eks. begrænse forbruget under hensyn til et for stort valutaunderskud, turde det være indlysende, at man ikke kan nøjes med at ramme de ca. 35-40.000 skatteydere (under 2 %), som har 300.000 kr. og derover i bruttoindkomst. Deres samlede indkomst udgør mindre end 10 % af hele indkomstmassen. At man ikke skal ramme de 50 % af skatteyderne, der ligger under 80.000 kr., er naturligvis lige så indlysende. Tilbage står kun den mulighed at rette al opmærksomhed mod de 47 % af skatteyderne, som ligger mellem 80.000 og 300.000 kr. i årlig bruttoindkomst, og som har 72 % af hele indkomstmassen. Det er ikke svært at opnå enighed om, at rige borgere skal betale mere end fattige. Det svære ligger i at fastslå, hvem der er rige, og hvem der er fattige. Mange borgeres »rigdom« er langt svagere funderet, end den ser ud til. F. eks. består den i, at man med ofre har anskaffet sig et hus, sommerhus eller bil. Det medfører ofte ret fattige levevilkår i den daglige tilværelse. Videre kan »rigdom« være af midlertidig karakter. Mange selvstændige erhvervsdrivende har brugt 10 til 15 år på at arbejde sig op til en pæn indkomst. Den bevarer de måske i 10-15 år — og derefter går det ned ad bakke, og de lever i ganske beskedne kår i de sidste 15-20 år leveår. Ser man på disse menneskers samlede livsforløb, har de formentlig ikke tjent mere end en ganske normal timeløn.

Væk med grundskatterne, siger CD

I Danmark har ideologiske strømninger sat sig et helt specielt spor, nemlig i den såkaldte »grundskylds«-idé.

Allerede i 1960'erne førte CD's stifter Erhard Jacobsen — dengang som socialdemokrat, folketingsmedlem og borgmester — en ivrig kamp imod alle former for ejendomsskatter. I 1973 var problemer af den art en væsentlig årsag til, at CD blev dannet. Og siden har CD ført sin kamp imod ejendomsskatter med en sådan kraft, at partiet — ikke uden grund — er blevet betegnet som »grundskyldens offentlige fjende nr. 1«.

I første række anser CD tanken om grundskyld for forældet. Det er mere end 100 år siden, at den amerikanske økonom Henry George formede sine ideer om, at en såkaldt »fuld grundskyld« kunne erstatte stort set alle andre offentlige skatter og afgifter.

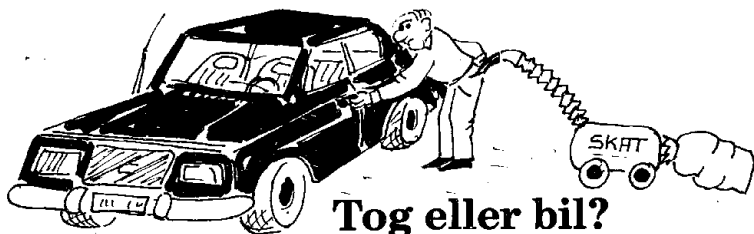
Grundskyld — en forældet idé

Ved fuld grundskyld forstås en skat på jord, der er så høj, at jordens værdi falder til nul. Det var den rivende udvikling i San Francisco og andre af USA's storbyer — bl.a. med vældige stigninger i grundværdierne — som dannede grundlag for denne teori. I Danmark fik disse ideer særlig anvendelse i forbindelse med den udstykningsbølge, som gik hen over landet, Store gårde viste sig urentable, og små brug — husmandsbrug — etableredes i titusindvis. Til støtte for denne udvikling kunne politiske partier bruge grundskyldstanken. Grundskylden skulle — sagde de — »bringe jorden over i den økonomiske set rigtige anvendelse.« Det vil kort sige, at den høje skat på jord skulle tvinge store gårde til at sælge ud af deres jord, så flere husmandsbrug kunne fremskaffes. Også i byerne var der brug for at tvinge ejere af små, gamle huse i udstykningsområder til at sælge, så forretningsjendomme og moderne boliger kunne indtage deres plads i bybilledet.

I dag er det små brug, der er urentable. I hele EF-området er i hundretusindvis af små brug nedlagt, og Danmark har været førende i denne udvikling. Grundskyldstanken er derfor forældet. Det gælder også i byerne, hvor byplaner forlængst har truffet bestemmelse om, hvilken anvendelse forskellige arealer må have.

Grundskyldsideen har altså mistet enhver aktuel betydning. Hertil kommer, at grundskylden er en meget uretfærdig beskatning af borgerne. Det er almindeligt anerkendt, at skat på indkomst og på forbrug giver en nogenlunde rimelig fordeling af byrderne. Men at beskatte borgerne — uanset om de er rige eller fattige — i forhold til, hvad den grund, som deres hus ligger på, er værd, forekommer helt paradoksalt efter moderne skattebetragtninger. Det kan yderligere anføres, at selve fastsættelsen af grundens værdi — den såkaldte vurdering — er en yderst problematisk sag. Rene tilfældigheder spiller ind, og store forskelle gør sig gældende mellem forskellige dele af landet. Alt i alt må grundskatter betragtes som en uhensigtsmæssig form for beskatning, og CD har gentagne gange foreslået helt at afskaffe grundskatterne, ikke på én gang, men over 10-15 år. — CD har ikke fundet megen sympati hos andre partier for dette synspunkt. Men partiet giver ikke op.

Et »loft over grundværdien« er et foreløbigt mål; men total afskaffelse er slutmålet.

Tog eller bil?

Også i trafikspørgsmål har CD måttet kæmpe mod usaglige, ideologiske argumenter. Det gælder især i spørgsmålet om kollektiv eller individuel transport — altså om borgerne skal køre *mange sammen* i bus og tog eller køre i egen bil.

Ved mange lejligheder har CD advaret imod den skjulte eller åbenlyse uvilje imod biler og bilejere, som har præget såvel den politiske debat som den praktiske lovgivning. Som i skattedebatten kan man her tydeligt spore misundelsesmomentet, ofte i en besynderlig blanding med klassekamp-romantik; altså: »de rige« kører i bil; »de fattige« må cykle eller tage tog eller bus. Med stor styrke har CD gjort gældende, at det jo netop er bilskatternes skyld, at kun folk med forholdsvis pæn indkomst har råd til at købe en bil. I andre EF-lande betales 35.-40.000 kr. for en bil, som i Danmark koster 100-120.000 kr., hvoraf 2/3 er skat. CD afviser alle betænkeligheder over for en øget bilbestand.

Vore veje er blandt de bedste i Europa og kan sagtens klare trafikken, og for den moderne familie betyder bilen en kolossal lettelse i den daglige tilværelse. Den enkeltes mulighed for at vælge arbejdsplads bliver langt større, og en lang række dagligdags besværligheder lettes, når man kan benytte bil. Nationaløkonomisk har man overdrevet betydningen af valutaudgifter til bilanskaffelse. Det må erindres, at import-udgiften til en bil oftest ligger mellem 20-30.000 kr. Beløb af den størrelsesorden anvendes i stort omfang af borgere, f. eks. til udlandsrejser. Sådanne borgere pålægges ikke afgift; de får tværtimod lov til skattefrit at importere tobak, spiritus m.v., medens bilkøberen skal betale 60-70.000 kr. i skat.

Men CD ønsker ikke nedskæringer i den offentlige transport. Tværtimod går CD stærkt ind for at gøre tog og bustrafik så moderne og hensigtsmæssig som muligt. CD har ivret stærkt for nye broforbindelser, både en Storebæltsbro og en Øresundsforbindelse. Men CD vil ikke hindre borgernes frie valg af transportmiddel ved at hæmme privatbilisterne, hverken med højere afgifter eller med urimelige fartgrænser.

CD har aldrig svigtet

Med beklagelse måtte CD's folketingsgruppe konstatere, at det ikke var muligt at få spørgsmålet om grundskatter og lejeværdi med i forhandlingerne om skattereform I. CD havde håbet på, at der kunne handles med Socialdemokratiet og de Radikale. Når firkloverpartierne gav indrømmelser med hensyn til begrænsning af rentefradragsretten, kunne man med rimelighed have forventet imødekommenhed over for ønsket om en begrænsning af stigning i grundskatter og lejeværdibeskatningen såvel som i formuebeskatningen.

CD havde her i første række et loft over ejendomsskatterne og lejeværdien i tankerne. Socialdemokratiet og de Radikale afviste enhver forhandling herom. Hertil kom, at landets grundejerforeninger forholdt sig fuldstændig passivt, ligesom hovedparten af landets presse overhovedet ingen interesse viste for CD's krav. På den baggrund var det ikke muligt for CD (med dengang 8 mandater af 179) at få sine synspunkter ført igennem.

CD lagde derefter afgørende vægt på at gøre overgangsperioden så lang som muligt — CD's ønske var mindst 10 år. Og her har CD i hvert fald opnået et bedre resultat, end man først havde kunnet vente.

I radioavisen onsdag den 19. juni 1985, kl. 18.30, sagde statsministeren:

»Vi ved alle, at CD har ønsket bedst muligt at varetage ikke mindst parcelhusejernes interesser; men det har også fået et smukt udtryk i den 6-årige overgangsperiode, der nu bliver virkelighed. Det er ikke mindst CD's fortjeneste, at det er kommet på plads, og derfor mener jeg, at vi alle - både de fire regeringspartier og de to i opposition - kan sige, at vi har nået et smukt resultat, som vi kan være bekendt.«

CD stemte først og fremmest for forslagene under hensyntagen til ønsket om at bevare en ikke-socialistisk regering. CD måtte i øvrigt betragte det opnåede resultat som bedre end noget andet, der kunne opnås ved den da bestående sammensætning af Folketinget.

Udviklingen siden har i alt for høj grad givet CD ret. Ja, vi må endog erkende, at den overgangsperiode, CD fik ind i skattereform I, ikke var nær lang nok. I sommeren 1989 er boligmarkedet gået i stå. I denne situation har CD sammen med S måttet give boligejerne garanti mod VKR-regeringens planer om yderligere stramning af rentefradraget.

CD i Firkløverregeringen

Det er almindeligt anerkendt, at CD har været en særdeles loyal regeringspartner. Typisk er følgende kommentar i dagbladet Børsen i en ledende artikel den 10.12.85:

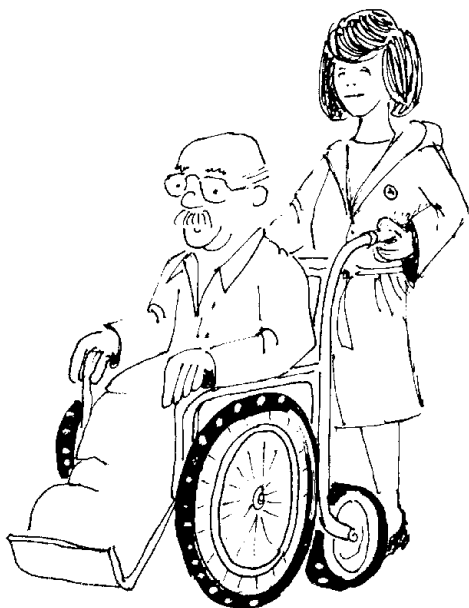
»CD står for en utrolig loyalitet«

Medens de Radikale befinder sig i en ønskeposition, hvor partiet stort set får opfyldt alle sine ønsker, må Centrum-Demokraterne indkassere det ene nederlag efter det andet. I forbindelse med skattereformen tabte CD slaget om ejendomsskatterne, og regeringens julepakke går ud over en anden af CD's mærkesager - privatbilismen, som bliver ramt af en kraftig stigning i benzinafgiften. Den manglende gennemslagskraft, som CD's synspunkter har i regeringen, medfører naturligvis utilfredshed i CD's rækker. Erhard Jacobsen, som er en af Firkløverregeringens fædre, har hidtil med utrolig loyalitet bakket regeringens politik op. Men det siger sig selv, at CD på lidt længere sigt ikke kan leve med, at alle partiets programpunkter bliver undermineret. Skal CD overleve politisk, må der tages et rimeligt hensyn til partiets synspunkter.

Det mærkværdige er — i traditionelt tænkende politiske iagttageres øjne — at CD også efter firkløversamarbejdets ophør står for denne utrolige loyalitet. CD vil stadig påtage sig et medansvar for, at landet kan blive regeret. CD vil derfor også altid søge at give den siddende regering rimelige arbejdsvilkår. Det er en almindelig talemåde på Christiansborg, at CD, der nu er uden for regeringen, er mere loyal over for regeringsarbejdet end de Radikale, der nu er regeringsparti.

Centrum-Demokraterne har, uanset partiets støtte til både firkløversamarbejdet og til den nuværende VKR-regering, ikke lagt skjul på, at partiet ikke har helt samme opfattelse som de andre borgerlige partier. Det gælder i holdningen over for fagbevægelsen, hvor CD gentagne gange har advaret mod at skabe en dårlig atmosfære mellem regeringen og LO's ledere, bl.a. under hensyn til, at der ikke kan føres indkomstpolitik her i landet uden fagbevægelsens medvirken. Det gælder tillige holdningen til det sociale boligbyggeri, hvor CD ved flere lejligheder har fremhævet dette byggeris betydning, ikke mindst i kommunernes socialpolitiske bestræbelser.

Det gælder ligeledes i spørgsmålet om den offentlige sektor. CD afviser ganske vist socialdemokratiske ønsker om at lade det offentlige overtage flere og flere funktioner i samfundet, men CD betragter ikke

privat initiativ og fri konkurrence som en patentmedicin, der kan give løsninger på alle foreliggende samfundsproblemer.

CD mener for øvrigt, at der nu efter de omfattende gennemførte besparelser er tale om, at den offentlige service på en række områder er forringet i utilladelig grad. Kommunernes besparelser har medført, at man ikke har det fornødne personale, og navnlig ikke personale med den fornødne uddannelse.

CD anser det for særdeles skadeligt — ikke mindst for erhvervslivet — hvis de offentligt ansatte savner fornøden kvalifikation og dermed er ude af stand til at betjene borgerne tilfredsstillende.

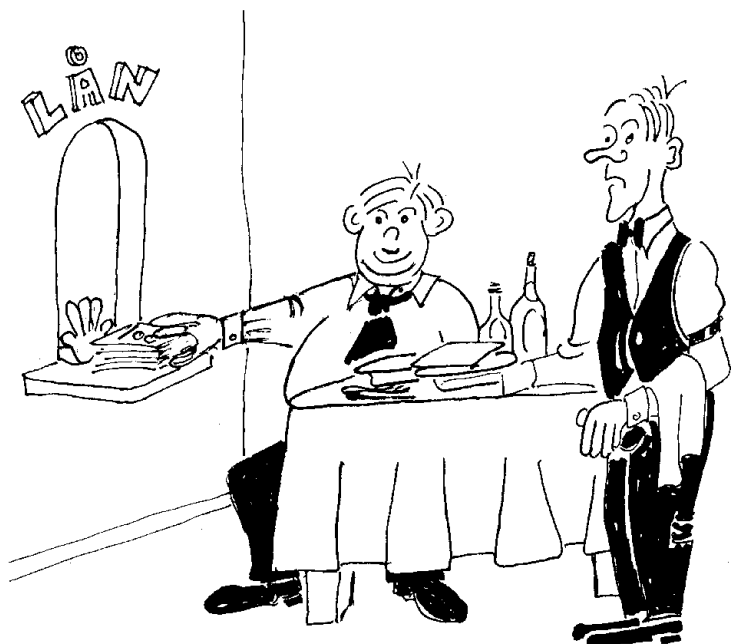
CD har fuldt ud støttet ministre, som har drevet såkaldt privatiseringspolitik såvel som ministre, der har foretaget betydelige besparelser i den offentlige sektor. Men det har CD ikke gjort, fordi man ideologisk fandt, at det var rigtigt. Man har alene gjort det i erkendelse af nødvendighedens lov: når vi skal undgå et underskud på 100 milliarder kroner, må vi skære ned på alle områder, hvor staten og kommunerne har store udgifter.

Fattigdom kan afskaffes

Uden disse ubehagelige nedskæringer ville statens og kommunernes udgifter antagelig være 25-30 milliarder kroner større hvert år — og stadigt stigende i kommende år.

Men når man således generelt har foretaget meget betydelige besparelser, mener CD til gengæld, at man — når balance på statsbudgettet er opnået — kan forsvare at anvende 1-1½ milliard kroner om året på at afhjælpe særlige trangstilfælde. Ville man bruge 1 milliard kroner på at hjælpe store grupper (f.eks. pensionister) med ca. 100 kr. mere pr. måned, ville hjælpen ikke have nævneværdig betydning. Kan man derimod yde 1 milliard kroner til 70-80.000 særligt trængende personer, vil man utvivlsomt derved bidrage effektivt til at fjerne fattigdommen. CD's daværende socialminister Mimi Jakobsen foretog netop på den baggrund en undersøgelse af spørgsmålet: hvem er de fattige i Danmark? Mimi Jakobsen fik tillige gennemført en løsning af de såkaldte »samspilsproblemer«, f.eks. at ældre borgere, som har sparet op, eller som påtager sig småjobs, straffes med betydelige nedslag i pensionen.

Hvis det er nødvendigt yderligere at bekæmpe valutaforbruget, mener CD ikke, at yderligere besparelser er vejen frem. Med megen ulyst har CD deltaget i de nedskæringer, der var nødvendige for at få det store underskud på statens budget nedbragt. Men CD kan ikke gå med til yderligere begrænsning i offentlige ydelser og tjenester og mener i øvrigt ikke, at dette yder noget til at nedbringe valutaforbruget.

I årevis har store dele af den danske befolkning — herunder også hovedparten af danske politikere — båret på en skyldfølelse, når talen var om landets store valutaunderskud.

Naturligvis er det sundt, at en befolkning har selvkritik, og i en årrække kunne vi med god grund bebrejde os selv, at vi — som det hedder — levede over evne. I de år, hvor staten gav flere penge ud, end man mente at kunne opkræve i skat, altså underskud på statens budget, må man erkende, at vi levede på bekostning af andre, dels på bekostning af fremtidens borgere, som skulle være med til at betale nutidens udgifter, dels ved at låne i udlandet og derved forøge vores i forvejen for store valutaunderskud. Men takket være en usædvanlig vellykket indsats fra firkloverregeringens side har man på rekordtid nedbragt underskuddet, ja måske opnået et beskedent overskud på statens budget. Og så lever vi ikke mere over evne. At vi stadig har underskud i vor samhandel med udlandet er ikke udtryk for, at vi lever over evne. Men dels må vi nu bære byrderne, som vi har pådraget os i de tidligere år: en stor gæld skal afdrages og forrentes. Og dels ligger det i Danmarks økonomiske struktur, at et underskud i samhandelen med udlandet er næsten uundgåeligt.

Danmarks særlige struktur

Danmark har næsten ingen råstoffer, og i Danmark er der en stor produktion. Al produktion kræver import af udenlandske varer, altså forbrug af udenlandsk valuta. En borger i Danmark producerer i gennemsnit mere end en borger i de fleste andre lande. Heraf følger naturligt, at han tjener mere, og lige så naturligt, at han bruger mere — og vel at mærke en stor del i udenlandsk valuta. Som tommelfingerregel anslår man, at 100 kroners forbrug medfører 35 kroners forbrug af udenlandsk valuta. Andre lande er ikke så afhængige af deres udenrigshandel, andre lande har flere råstoffer, og den udenlandske borger producerer og tjener ikke så meget som den danske borger. Derfor er der intet unaturligt i, at danske borgere køber mere i udlandet, end udlandets borgere har råd til at købe hos os. Men resultatet er, at vi år for år får valutaunderskud og stigende gæld. Og hvad kan man så gøre ved det?

Der er ting, vi ikke kan gøre. Internationalt har vi forpligtet os til ikke at hindre import af udenlandske varer ved hjælp af direkte restriktioner, men heller ikke indirekte, f. eks. ved høje toldsatser. En devaluering af den danske krone, hvorved man ville gøre udenlandske varer dyrere, kan vi heller ikke foretage uden efter aftale med en række andre lande. Alt hvad der i øvrigt kan gøres, altså hvad en OECD-ekspert eller andre eksperter ville kunne tilråde, har danske regeringer forlængst gennemført. Vi har strammet indkomstpolitikken mere end noget andet land, vi har højere forbrugsafgifter, end man har i noget andet land. Vi har kunnet holde igen på priserne, så godt som i noget andet land. Renten er faldet fantastisk, og først og fremmest har regeringen som sagt nedbragt de offentlige udgifter i et næsten utroligt omfang. På den baggrund kan Danmark med rette spørge: Kan vi overhovedet løse dette problem, uden at andre lande yder et bidrag. Naturligvis ikke i form af et tilskud — vore borgere er rigere end andre landes borgere. Men i form af et større forbrug i de lande. Såfremt Vesttyskland, England, Frankrig og Benelux med 200 millioner indbyggere blot udvider forbruget med få procent, vil Danmarks valutaproblemer formentlig være løst. Vor konkurrenceevne er der jo intet i vejen med.

Valutaunderskud — et EF-problem

Et særligt problem udgør den store, oparbejdede udenlandsgæld. Man kan med rette spørge, om det ikke var en opgave for EF at prøve at løse gældsproblemet for Danmark og andre lande i en lignende situation. Måske vil det vise sig, at en løsning af valutaproblemerne inden for EF-landene er prøvestenen på, om ledende politikere i en række lande mener noget alvorligt med deres megen tale om en Europa-Union. Kan man ikke fremme samhandelen inden for fællesskabet, er det svært at se, at man med held kan tage fat på ret mange andre opgaver af betydning i Europa. Et tankeeksperiment: En EF-fællesbank fik sådanne midler stillet til rådighed, at den på ethvert tidspunkt kunne yde billige lån til de lande, hvor afvikling af gæld var et problem. Sådanne midler kunne bl.a. tilvejebringes derved, at lande, som gennem længere tid kørte med betydeligt overskud i deres samhandel med udlandet (som f.eks. Vesttyskland), blev pålagt en forpligtelse til at aflevere en del af det årlige overskud til en lav rente til denne fællesbank, indtil man ved interne økonomiske foranstaltninger havde øget befolkningens indkomst og forbrugsmuligheder og derved bidraget til at bringe balance på deres samhandel med andre lande. Japans nuværende stilling i verdensøkonomien giver en advarsel om, at et land ikke i det lange løb kan opretholde store overskud på betalingsbalancen og så uforstyrret fortsætte en samhandel med andre lande. EF undgår ikke at komme ind i billedet, idet Danmark kun har én udvej tilbage, hvis vi virkelig skal begrænse befolkningens forbrug, nemlig at forhøje momsen kraftigt. Det er i modstrid med, at EF ønsker ensartede satser, og mange lande har en meget lav moms. Men så må EF's sagkyndige fortælle, hvordan Danmark ellers kan løse problemet, og der kan der som sagt ikke anvises nogen anden udvej. Efter Danmarks helhjertede JA til EF-pakken, som også indeholdt ønske om valutasamarbejde, er det ikke unaturligt, hvis den danske regering gør øvrige EF-ministre opmærksomme på dette spørgsmål. Og vel at mærke: vi beder ikke om hjælp og tilskud — vi beder bare om, at man realiserer Fællesskabets ideer.

NATO sikrer fred og politisk frihed

CD anser det for et politisk hovedmål at bevare Danmarks tilknytning til den vestlige verden. Af al magt advarer vi mod at gøre Danmark neutral i sin stillingtagen til øst/vest-modsætningerne. CD går ind for dansk medlemskab af NATO og for et dansk forsvar, der lever op til de fælles mål, som NATO-landene har opstillet.

Fortidens erfaringer har klart vist, at fred ikke opnås bare ved at være fredelig og bede andre om fred. Kun ved fælles optræden gennem det etablerede NATO-samarbejde kan et lille og militært svagt land som Danmark opnå garantier imod at blive afhængigt af —eller måske endog opslugt af en så stor nabo som Sovjetunionen. Og USA er uundværlig i dette samarbejde.

USA — en uundværlig forbundsfælle

Den politiske venstrefløj bruger mange kræfter på at nedrakke og mistænkeliggøre USA. Stort set anvendes de samme argumenter og samme udtryk, som man kan høre i de dansksprogede agitationsudsendelser fra Radio Moskva og andre østeuropæiske radiostationer. Det er ikke Danmarks sag at godkende USA's udenrigspolitik. Hvad USA finder rimeligt eller nødvendigt at foretage sig i Mellem- og Sydamerika eller i Asien, må den amerikanske regering stå til ansvar for over for de amerikanske vælgere. Vi har naturligvis lov til at kritisere, men vi kan ikke gøre krav på, at USA skal gøre, som vi ønsker — ligesom USA må affinde sig med, at Danmark handler med Sovjet og Polen i det omfang, vi finder det rimeligt. USA er den dag i dag en afgørende faktor i vort sikkerhedssamarbejde. Uden USA kan NATO ikke bestå.

Det er ikke Danmark — og heller ikke NATO — der har ønsket en oprustning. CD siger rent ud: det er Sovjetunionen, vi er bange for. Gentagne gange har det kommunistiske diktatur anvendt militærstyrker til at opnå herredømme over andre nationer. Ustandselig afholdes militærøvelser nær Danmarks kyster. Vi har ingen grund til at tro på forsikringer om Sovjets fredelige hensigter. Det var Sovjet, der straks efter 2. verdenskrig tog initiativ til at udvide sit herredømme over andre lande. På den baggrund dannede de vestlige lande den nordatlantiske forsvarsorganisation (NATO) i 1949. Siden har denne organisation bestræbt sig på at skabe balance, så Sovjet ikke fik magt til at tvinge flere nabolande til politisk/militær underkastelse.

EF sikrer økonomisk uafhængighed

Men også økonomisk må vi sikre os. Danmark er alt for lille og alt for afhængig af udenlandske råvarer til, at vi kan optræde som selvstændig enhed i verdensøkonomien. Vi må gå i forbund med andre. Nøgternt må vi erkende, at hvis vi ikke holder fast i det vestlige samarbejde, tvinges vi før eller senere ind i de østlige landes økonomikreds. Ikke blot er det ensbetydende med betydeligt nedsat levestandard — altså i retning af den fattigdom, der i dag råder i Østlandene — men tillige vil en sådan udvikling før eller senere true vor politiske selvstændighed.

For CD er EF andet og mere end en god forretning. Mindre end 1/5 af verdens nationer har en demokratisk styreform som vor; det er diktaturstyrer, der dominerer det meste af jordens befolkning med deraf følgende undertrykkelse af den fri meningsdannelse og militær trussel mod de omliggende demokratier.

Sammen med USA skal et enigt og stærkt Vesteuropa skabe sikkerhed for, at den vestlige verdens politiske frihedsrettigheder og frie økonomi kan overleve og danne mønster for frihedselskende borgere i alle lande.

Ved den nyligt vedtagne tilføjelse til Rom-traktaten er der sket en udvidelse af EF-landenes udenrigspolitiske samarbejde. Det er et glædeligt bevis for, at samarbejdsånden mellem EF-landene har gjort gode fremskridt i årene siden Danmarks indtræden i 1973. Og det må stærkt understreges, at Danmark gennem dette politiske samarbejde får medindflydelse på verdenspolitikken helt anderledes, end når et folketingsflertal på må og få vedtager drastiske dagsordener og resolutioner, som man sender ud i verden.

Hvad Danmark mener om den verdenspolitiske udvikling gør næppe indtryk ret mange steder på kloden, ja et flertal af jordens befolkning aner måske knap nok, at Danmark eksisterer. Men EF kender man — og EF nyder stadigt stigende agtelse.

CD deler ikke den almindeligt udbredte frygt for en såkaldt »Europa-Union«. Tværtimod ønsker CD, at der sker udvidelse af EF-samarbejdet på alle punkter.

CD ønsker at styrke EF-parlamentet

EF-parlamentet er meget forskelligt fra folketinget og de andre landes parlamenter. Vore nationale parlamenter har meget stor indflydelse. De bestemmer, hvem der skal være ministre, og de træffer beslutning om alle lovforslag.

EF-parlamentet er derimod kun rådgivende. Alle beslutninger om fælles lovgivning i EF-landene træffes i Ministerrådet — bestående af ministre, der er valgt — ikke af EF-parlamentet, men i hvert af de 12 medlemslande.

Det er helt urimeligt, at f.eks. danske politikere fremsætter nedsættende udtalelser om EF-parlamentets virksomhed. Faktisk har medlemmer af dette parlament i mange år været forud for ministrene med krav om fremskridt på mange felter. Ikke mindst har spørgsmål, som Danmark er stærkt interesseret i — f.eks. fælles miljøkrav — utallige gange været rejst af Parlamentet over for Ministerrådet. I sandhedens navn må det siges, at ministrene ikke altid har vist fornødent hensyn til den sagkundskab, som Parlamentet rummer, eller den kendsgerning, at Parlamentets medlemmer er valgt direkte af 100-150 millioner vælgere i EF-landene.

EF-parlamentet fortjener moralsk støtte til at minde ministrene om, at de ikke alene skal tjene nationale særinteresser, men også skal huske de fælleseuropæiske synspunkter, når de træffer beslutningerne. Det gavner ikke mindst de små lande, herunder også Danmark.

Kulturkamp — måske det allervigtigste

CD ønsker stærkt at understrege, at politik er andet og mere end penge og økonomi. På kulturfronten foregår til stadighed en kamp, som er mindst lige så vigtig. For CD har det været en hovedopgave at bekæmpe det såkaldte »ungdomsoprør«. Ikke mindst har CD ivret imod den virkning, som dette oprør har haft på udviklingen inden for folkeskole, gymnasium, universiteter — og da ikke mindst inden for Danmarks Radio.

En ny og bedre folkeskole

CD er meget betænkelig ved den udvikling, som har fundet sted i den danske folkeskole igennem de seneste 15-20 år. CD stemte imod den folkeskolelov, som et stort flertal i folkettinget vedtog i 1974, og har siden gentagne gange stillet forslag om ændring af loven. En lang række klager fra forældre, lærere og elever har ligget på linje med den af CD fremførte kritik.

Det skal understreges, at det ikke er *lærernes* skyld, at denne udvikling har fundet sted. De udfører et dygtigt og slidsomt arbejde; men loven giver dårlige betingelser for en seriøs lærergerning.

CD ønsker, at der skal stilles krav til eleverne om flere kundskaber, først og fremmest i de elementære fag — dansk, regning, historie og geografi. Den foragt for såkaldt »paratviden«, som toneangivende pædagoger har udvist, har resulteret i en alvorlig mangel på viden i næsten alle elementære fag.

CD ønsker, at loven skal stille klare minimumskrav i de elementære fag og ønsker tillige, at det gennem prøver og eksamener kontrolleres, at eleverne har erhvervet den fornødne viden.

CD finder det samtidig nødvendigt, at man gennem en ændring af skolernes styrelseslov sikrer en fast ledelse af skolen. Specielt skal skoleinspektørens beføjelser styrkes. Det er en naturlig sag, at alle lærere på en skole inddrages i overvejelser om undervisningsforhold, om forholdet til eleverne o.s.v. Men skolelederen må have myndighed til i givet fald at træffe den afgørende beslutning. Det er ligeledes naturligt, at forældrene inddrages som rådgiver, men deres opgave må hovedsagelig være af rådgivende og tilsynsførende karakter. Bertel Haarders nye lovgivning på dette område imødekommer vel i nogen grad CD's synspunkter. Til gengæld sker der en alvorlig svækkelse på et andet område, idet decentraliseringen drives så vidt, at Den danske Folkeskole i praksis opløses i 2.000 friskoler.

CD vil arbejde for, at fælles mål for undervisningen bliver fastsat centralt, så elever kan flytte uden alvorligt afbæk i undervisningen.

CD vil stærkt anbefale, at *eleverne* inddrages i løsningen af daglige praktiske opgaver på skolen. Men det ligger i sagens natur, at de ikke kan bestemme hverken med hensyn til fagenes indhold, med hensyn til bogvalg, med hensyn til undervisningens form og karakter. Det er alene læreren, der har ansvaret for undervisningens forløb.

Gymnasiet for de bogligt dygtigste

Tiltagende kritik og voksende utilfredshed i mange kredse tilskynder lovgiverne til at lave om på gymnasiet — men hvordan? Ikke uventet går ønskerne i to vidt forskellige retninger.

En gruppe kritikere ønsker at føre ungdomsoprøret, der allerede har sat sig beklageligt mange spor i skole- og undervisning, videre og at omdanne gymnasiet til blot at være et led i en almindelig ungdomsuddannelse. En anden gruppe ønsker, at gymnasiet — med respekt for stedfundne ændringer i tekniske og økonomiske forhold — fastholder de grundprincipper, som i årtier var bærende for undervisningen. CD støtter klart denne sidste holdning.

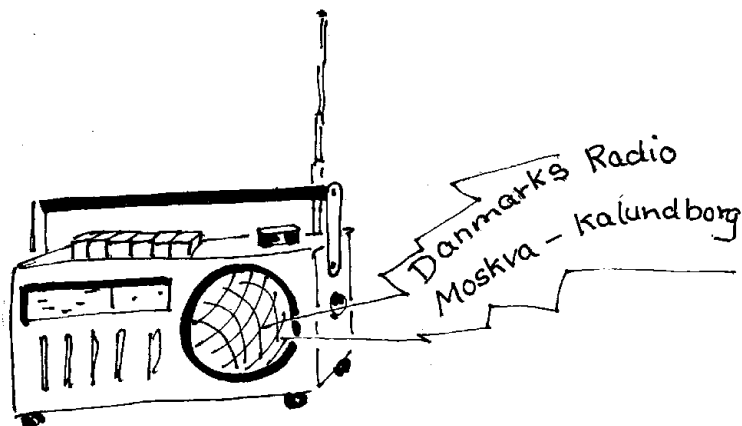
Så kraftigt som muligt advarer CD imod at slække på kravene til elevernes viden, ja måske endda helt stryge eksamener og prøver. CD ønsker at gå i stik modsat retning.

CD ønsker at gøre gymnasiet til et uddannelsessted for de unge, til hvem der stilles særligt store krav om boglige evner.

Beklageligvis er det lykkedes for ligheds-romantikerne at lokke titusinder af unge over i gymnasiet, uagtet at de med langt større udbytte kunne have valgt en anden vej. Det turde være en total misforståelse, at en murer, blikkenslager, tømrer eller snedker skulle være dygtigere, blot fordi vedkommende havde en studentereksamen. Hans dygtighed skal respekteres fuldt og helt på linie med respekten for studentens dygtighed. Dygtigheden gør sig gældende på to helt forskellige områder og er lige uundværlig for samfundet.

CD ser gerne en friere adgang til gymnasiet, f.eks. således, at unge på 14-15 år har adgang alene i kraft af, at de har bestået en adgangsprøve. For unge, der stiler mod en videregående akademisk uddannelse, mener CD, at 4-års gymnasietid er nødvendig. Man vil derved opnå en større egnethed hos de studerende ved påbegyndelsen af den højere uddannelse og muligt derefter skære studietiden ned. Men CD ønsker også, at flere efter eget ønske kan forlade gymnasiet allerede efter 2 års studium og så med et eksamensbevis, der giver adgang til de mere kortvarige uddannelser. Samtidig ønsker CD undervisningen i folkeskolens 9. og 10. klasse strammet op således, at en afgangseksamen herfra kunne sidestilles med den to-årige gymnasieuddannelse. Og endvidere, at elever herefter skulle kunne gå fra 10. klasse og ind i gymnasiets 3. og 4. år.

Baggrunden for ønsket om at stramme undervisningen i folkeskolen op er, at man med beklagelse har måttet konstatere, at de såkaldt progressive pædagoger har haft held til at undergrave undervisningen i såkaldt paratviden. De mangler, der i dag kan konstateres hos elever, der forlader folkeskolen, må rettes op, inden disse elever kan regne med at påbegynde en gymnasieuddannelse.

Alsidighed i radio og TV

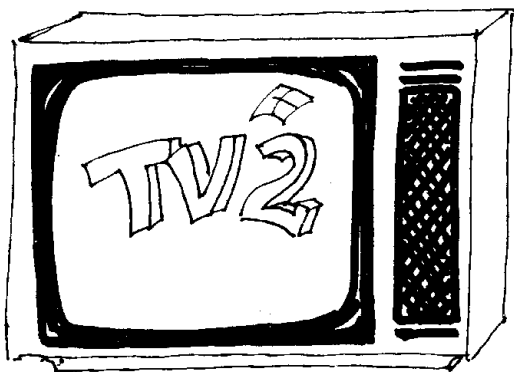
Det er næppe nogen overdreven påstand, at Centrum-Demokraterne frem for noget andet parti har været debatskabende i spørgsmål om manglende alsidighed i Danmarks Radio. Det er sket gennem vore repræsentanter i Radiorådet, gennem vor virksomhed i Aktive Lyttere og Seere samt i talrige debatter i Folketinget. Tre år i træk (1978-81) stillede CD forslag til ændring af radioloven. Hovedsynspunktet i de tre forslag var, at det er nødvendigt at klargøre, hvad loven mener med begrebet alsidighed.

CD ønskede, at lovens lidt svagt formulerede krav om alsidighed får en ganske præcis udformning:

1. Danmarks Radio må ikke tage stilling i kontroversielle samfundsspørgsmål.
2. Ingen medarbejder i Danmarks Radio må bruge udsendelserne til at agitere for egne holdninger og synspunkter.
3. Der må ikke i udsendelserne rettes angreb på personer, institutioner eller virksomheder, uden at de angrebne får mulighed for at forsvare sig på lige fod med angriberne.

Når CD har fremhævet en sådan definition, er det bl.a. med det formål, at enhver borger — herunder en privat organisation som Aktive Lyttere og Seere — skal kunne gå direkte til domstolene med krav om, at lovens betingelser overholdes. En af Radiorådets opgaver har været at sikre kravet om alsidighed og fairness overholdt. En opgave, som efter CD's opfattelse bestemt ikke er løst tilfredsstillende. Aktive Lyttere og Seere har stort set været ene om at tage kontrolvirksomheden alvorligt, og bedre bliver det naturligvis ikke, hvis et politisk flertal får held til at nedlægge Radiorådet i sin nuværende form.

CD har fra første færd støttet den tanke, at der bør gives adgang til reklamevirksomhed i radio og TV, og det er nu sket gennem vedtagelse af en lov om TV-2. Men ingen må tro, at hverken to, tre eller flere stationer i sig selv garanterer den alsidighed, loven tilsigter. Derfor er der stadig behov for, at kontrolvirksomheden opretholdes, og først og fremmest må loven skærpes i den retning, CD tidligere har tilkendegivet.

Det er folketingets flertal, der bestemmer

»I var jo i regeringen — hvorfor gjorde I ikke noget?«

Det spørgsmål mødte talsmænd fra firkløverpartierne ofte. En stor del af vælgerne har øjensynligt ikke kendskab til de reelle magtforhold, til partiernes styrke i Folketinget, således som den kan aflæses af nedenstående tabel:

Partiernes mandattal i folketinget 1986

Socialdemokratiet (S)	57	Krist. folkeparti (KrF)	5
Kons. folkeparti (KF)	43	Fremskridtsp. (FP)	4
Venstre (V)	24	Venstresoc. (VS)	3
Soc.folkeparti (SF)	23	Valgt i Grønland	1
Radikale Venstre (RV)	10	Valgt på Færøerne	1
Centrum-Demokrat.(CD)	8		

Det kan ikke understreges for tit, at i vort demokrati er det ikke regeringen, men folketingets flertal, der træffer afgørende beslutninger. Naturligvis er det vigtigt at have regeringsmagten. Ikke blot kan man derved afgøre en række politiske detailspørgsmål, som kan have stor betydning i dagligdagen. Tillige kan man gennem ansættelser af folk på administrative nøgleposter og gennem sammensætning af råd, udvalg og kommissioner øve afgørende indflydelse på politiske hovedspørgsmål på længere sigt.

Men som sagt: flertallet i Folketinget bestemmer lovgivningen og har tillige afgørende indflydelse på de vigtigste administrative beslutninger. Som det fremgår af tabellen, havde de fire regeringspartier ikke flertal — kun 79 af tingets 179 pladser. Ikke blot måtte man hente støtte hos de 10 radikale medlemmer; tillige måtte man sikre sig, at medlemmer fra Færøerne og Grønland stemte for eller i hvert fald ikke imod regeringens forslag.

Socialdemokratiet, SF og VS havde tilsammen 83 mandater. Støttedes de af de Radikale, havde de altså 93, d.v.s. et solidt flertal af de 179 mandater.

Sympati er ikke nok

I den forbindelse må det ikke glemmes, at i en række vigtige spørgsmål om udenrigspolitik, forsvarspolitik, skole- og uddannelsespolitik og kulturpolitik støttede de Radikale S, SF og VS og ikke firkløverregeringen. Det gjaldt tillige i mange skattespørgsmål, bl.a. netop ejendomsskatter og bilafgifter. Her måtte regeringen regne med et flertal for en anden politik end den, de fire partier ønskede at føre.

Et stort flertal af befolkningen slutter op om dansk medlemskab af NATO og EF, men vælgerne giver partier, som er imod eller har en valen holdning, flertal i tinget. 2 millioner vælgere er interesseret i, at skat på ejer- og fritidsbolig ikke ustandseligt presses i vejret, men de fleste af dem stemmer på et af de fire partier, som går ind for højere skatter. På samme måde med bilafgifter.

Hvis f.eks. 500.000 parcelhusejere, som ved sidste valg stemte på Socialdemokratiet og de Radikale, i stedet stemte på CD, ville de i fremtiden være sikret mod urimelig beskatning af parcelhuse.

Siden CD blev startet i 1973, har partiet kunnet glæde sig ved sympati hos vælgere i mange partier; men af stemmer har man kun kunnet få mellem 100.000 og 250.000. Derfor har CD kun haft begrænset indflydelse med sine få mandater ud af de 179. Såfremt De har sympati for CD's holdning til udenrigspolitik, til forsvarspolitik, til skole- og uddannelsespolitik, til socialpolitikken, til den offentlige sektor og til CD's kamp mod højere ejendomsskatter, bilafgifter og erhvervs-skatter.

- da må De næste gang stemme på partiet.

Skulle De yderligere have lyst til aktivt at støtte CD i det daglige politiske arbejde i vore foreninger, kan De benytte den kupon, der findes på bagsiden af brochuren. For som sagt: sympati er ikke nok.